

რამ შეგქმნა ადამიანად

(სიმღერა)

რამ შეგქმნა ადამიანად?
 რატომ არ მოვედ წვიმად,
 რომ ვყოფილიყავ მუდამა
 ღრუბელთ გულ-მკერდის მძივად,
 მიწაზე გადმოსაგდებად
 ცვარად ან თოვლად ცივად?
 არ გამწირავდა პატრონი
 ასე ოხრად და ტივლად!

ცაშივე ამიტაცებდა,
 თან მატარებდა შვილად.
 ასე არ დამჭირდებოდა
 სულ მუდამ ყოფნა ფრთხილად.
 მზის მოტრფიალე ვივლიდი
 სიკვდილის გამაწბილად;
 მალლა ცა, დაბლა ხმელეთი
 მე მექნებოდა წილად.

გავიხარებდი, მთა-ბარსა
 ოდეს ვნახავდი მწვანედა,
 მორწყულსა ჩემის ოფლითა,
 ყვავილებს შიგნით, გარეთა.
 გადავუშლიდი გულ-მკერდსა
 დღისით მზეს, ღამით მთვარესა.
 სიცოცხლეს ვაგრძნობინებდი
 მომაკვდავ არე-მარესა.

თოვლად ქცეულსა გულშია
 ცეცხლად იმედი მრჩებოდა,

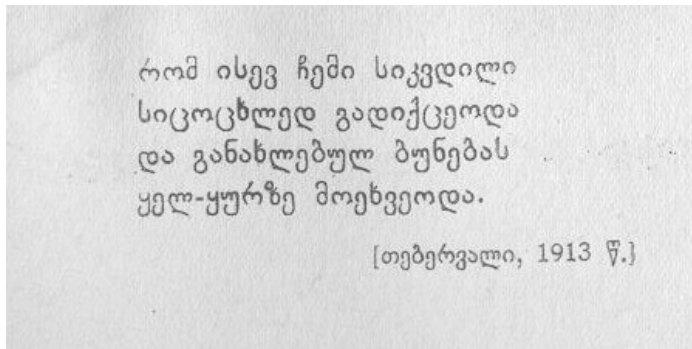
Vazha Pshavela**WHY WAS I CREATED HUMAN?****(Song)**

Why was I created human?
Why did I not come as rain—
Forever living as
Cloudbeads, suspended vapor,
Earthbound
As cold snow or dew?
My Maker wouldn't have sentenced me
To a cruel, damnable fate!

He'd have embraced me
As his child and cradled me—
I'd have little reason
To feel constantly afraid.
Basking instead in sunshine
I'd have been death's frustration;
To both Earth and the heavens
I could've laid my claim.

Joy'd have filled me as I witnessed
Mountains and valleys turn to green;
Flowers' anthers, stigma, petals
Flooded with my own essence.
By opening my heart-breast
At each sunrise, each sunset
I'd make the wilting landscape
Quicken with budding energy.

Though chilled as rain and flakes,
Hope's fire would remain within

And my death to life would then
Metamorphose—awakening
And caressing the nape
Of nature, renewed once again.

ა ვ თ ო კ ო რ ტ რ ე ტ ი

უაილდის პროფილი... ცისფერი თვალები,
სარკეში იმალება თმათეთრი ინფანტა,
ლლიავის დაკოცნით მალე ვიღალეები,
მწვავენ ტალღები, თმებმა რომ დაფანტა.

მასსენეს ელოდნენ დათლილი თითები,
ჯირითს რომ ელიან ფეხმარდი ცხენები,
სხვანაირ მუსიკის დღეს მბანენ ზვირთები,
ქვირფასად ვინთები ლექსების ხსენებით.

აზიურ ხალათში — ვით ფაშა ეფენდი,
ვოცნებობ ბაღდადზე მოღლილი დენდი,
ვფურცლავ მალარმეს „Divagations“-ს.

იყავი, რაც გინდა შავი, საცოდავი,
ცხოვრებავე! ხელში მაქვს მე შენი სადავე,
რომ ეს ჯოჯოხეთი სამოთხედ გაქციო.

1916 წ. ნოემბერი. მოსკოვი.

Titsian Tabidze**SELF-PORTRAIT**

With Wilde's profile... blue eyes,
A grey-haired *infanta* hides in the mirror.
Kissing armpits quickly tires me;
Waves burn me and often muss my hair.

Spindly fingers waited for Massenet
Like thoroughbreds straining at the gates;
Billows surge with different music today;
I lighten up when discussing verses

Like Pasha Effendi in Asian caftan,
I've lost myself in dreams of Baghdad—
Or in Mallarmé, as I skim his *Divagations*.

Wretched, black—be whoever you can;
Oh life, I hold the reins in my hands
To transform you, this hell, into heaven.

წერილი დედას

დავტოვე სოფელი —
 მყუდრო სამყოფელი,
 ქვიტკირის მარნები
 და კატის კნუტები,
 სიმინდის ყანა!

ჰა! კინტოს პროფილი,
 საეჭვო ტარნები,
 და დავიკუნტები
 ქალაქის ქუჩებში მე — სალახანა.

ტირილი, ტირილი, ტირილი ბევრი!
 ბზის განიაფება, კალო და კევრი,
 და სოფლის სიწმინდე, მართალი ბათმანი,
 როცა მე ქალაქში მაწუხებს, მახელებს
 ყველა ყელსახვევი, შავი ხელთათმანი.

იქნებ ჩვენ თბილისი ხვალ ყველამ დავტოვოთ!
 მინდა დღეს მივწერო დედას უსათუოდ,
 იმღეროს მამასთან ის ნანა ტკბილი,
 როცა გაიხარა, რომ მე მეჭრებოდა პირველი კბილი,
 როცა მე ქურდები მეგობრად მრაცხავენ,
 სოფელში ვენახი გახდა მოსარწყავი,
 და ვაზის ფურცლებზე ისე გალურჯდება იქ შაბიამანი,
 ვით თვალის უბე, როცა არ მახურავს ღამეში საბანი.

Paolo Iashvili**LETTER TO MOTHER**

I left our village—
Comfortable cottage,
Granite *marani*,¹
Cat's new kittens,
 Cornfield!

Here! *Kintos'*² silhouettes,
Suspicious fishes;
And I meander
Through city streets— I've become a villain.

Crying, always crying, crying!
Recalling threshing floor and board, winnowing chaff,
Our village's sanctity, stacks of hay.
In the city: every day more anguish, more distress;
Each scarf, dark gloves push me toward madness.

Maybe tomorrow we will all leave Tbilisi!
Today I yearn to write a letter to Mother free from doubt,
To sing that sweet lullaby with Father accompanying me:
The happy tune she sang as my first tooth appeared.
But thieves consider me their comrade,
And the village's vineyard is in need of watering;
The vines' leaves are becoming blue—bluer than vitriol,
Like my eye circles when I sleep at night without blankets.

დედა! ინახულე
შენ წმინდა ხახული!
წადი ფეხშიშველი,
ქალაქში დაკარგულ შვილისთვის ღამე გაათიე,
ღმერთო! აპატიე, —
მე თუ ვერ მიშველი—
დედას, რომ დაგინთო ჩემ სიგრძე სანთელი,
მისთვის, რომ ჩემს გულში
დაყუჩდეს გრიგალი და კორიანტელი.

1917 წ.

Mother! Hurry to
Khakhuli's ³ holy shrine
No need for shoes—
Keep vigil tonight for your son lost in the city.
Oh God! Forgive me
If no relief comes—
My mother has lit a pillar as tall as I am,
Praying to soothe the storms and whirlwinds
That have engulfed my heart.

NOTES:

¹ marani: a wine storage room with an amphora buried in the ground

² kinto: a small goods merchant in Tbilisi. They wore black outfits with baggy pants and usually carried their goods (mostly food) on their heads around the city.

³ Khakhuli Monastery: was a Georgian Orthodox monastery in the medieval Georgian Kingdom of Tao (modern-day Turkey). Khakhuli historically has been a very important center of literature and Georgian culture; many Georgian scholars and theologians have studied and worked at Khakhuli.

ქარი ჰქრის...

ქარი ჰქრის, ქარი ჰქრის, ქარი ჰქრის,
ფოთლები მიჰქრიან ქარდაქარ...
ხეთა რიგს, ხეთა ჯარს რკალად ხრის,
სადა ხარ, სადა ხარ, სადა ხარ?..
როგორ წვიმს, როგორ თოვს, როგორ თოვს,
ვერ გპოვებ ვერასდროს... ვერასდროს!
შენი მე სახეზე დამდევს თან
ყოველ დროს, ყოველთვის, ყოველგან!..
შორი ცა ნისლიან ფიქრებს სცრის...
ქარი ჰქრის, ქარი ჰქრის, ქარი ჰქრის!..

1920

Galaktion Tabidze**THE WIND BLOWS...**

The wind blows, the wind blows, oh, it blows,
The wind sweeps the leaves away.
Rows of trees, armies of trees twist into circles.
Tell me where, where you might be, where you might be!
How it pours, how it snows, how it snows...
I cannot find you ever... Ever!
How your image pursues me—
Every place, every moment, every second!
Faraway, clouds form foggy thoughts
And the wind blows, the wind blows, it blows...

თოვლი

მე ძლიერ მიყვარს იისფერ თოვლის
ქალწულებივით ხიდიდან ფენა,
მწუხარე გრძნობა ცივი სისოვლის
და სიყვარულის ასე მოთმენა.

ძვირფასო, სული მევესება თოვლით,
დღეები რბიან და მე ვბერდები!
ჩემს სამშობლოში მე მოველე მხოლოდ
უდაბნო ლურჯად ნახავერდები.

ოჰ, ასეთია ჩემი ცხოვრება! —
იანვარს მოძმედ არ ვეძნელები,
მაგრამ მე მუდამ მემახსოვრება
შენი თოვლივით მკრთალი ხელები.

ძვირფასო, ვხედავ... ვხედავ შენს ხელებს,
ულონოდ დახრილს თოვლთა დაფნაში.
იელვებს, ჰქრება და კვლავ იელვებს
შენი მანდილი ამ უდაბნოში...

ამიტომ მიყვარს იისფერ თოვლის
ჩვენი მდინარის ხიდიდან ფენა,
მწუხარე გრძნობა ქროლის, მიმოვლის
და ზამბახების წყებად დაწვენა.

თოვს! ამნაირ დღის ხარებამ ლურჯი
და დაღალული სიზმრით დამთოვა.
როგორმე ზამთარს თუ გადავურჩი,
როგორმე ქარმა თუ მიმატოვა!

არის გზა, არის ნელი თამაში...
და შენ მიდიხარ მარტო, სულ მარტო!
მე თოვლი მიყვარს, როგორც შენს ხმაში
ერთ დროს ფარული დარდი მიყვარდა.

Galaktion Tabidze**SNOW**

From the river's crossing I behold
The violet snow's virgin layers,
Melancholy feelings of damp cold
Merging with my ever-present love and pain.

My love! My soul is filling with snow:
Days are flying and how I've aged!
In my motherland I've explored only
The velvet blue desert landscape.

Listen! Consider the way I pass my days:
January is practically my brother;
I'm summoning, recalling always
Images of your snow-pale hands.

My love! I can see... I can see your hands—
Glowing, disappearing, again glowing,
Burying them in drifts and garlands,
Veiling you from this wintry desert...

I thus adore the violet snow—
Its layers visible from our river's bridge;
Such melancholy as it swirls and blows,
Flattening the many rows of irises.

How it snows! Days like this snow me under,
Exhausted by my own blue dreams.
If only I could escape the winter!
If only the wind would let me be!

მიყვარდა მაშინ, მათრობდა მაშინ
მშვიდი დღეების თეთრი ბროლები,
მინდვრის ფოთლები შენს დაშლილ თმაში
და თმების ქარით გამოქროლება.

მომწყურდი უხლა, ისე მომწყურდი,
ვით უბინაოს — ყოფნა ბინაში...
თეთრი ტყეების მომყვება გუნდი
და კვლავ მარტო ვარ მე ჩემს წინაშე.

თოვს! ამნაირ დღის ხარებამ ლურჯი
და დაღალული ფიფქით დამთოვა.
როგორმე ზამთარს თუ გადავურჩი,
როგორმე ქარმა თუ მიმატოვა!

There's one way: a slow, forbidden game...
And you travel alone, all alone!
I love snow, like I once savored
Your voice's notes of hidden sorrow!

I felt deeply then—how love swallowed me!
Such white crystalline peaceful days...
In your hair: the meadow's fallen leaves
And wind loosening the stray strands.

Like a refugee yearning for home
I hunger for you now, such a hunger...
Encircled, enveloped by white spruce groves
I stand alone again before myself.

How it snows! Such days have snowed me under,
Exhausted me with a blue flake haze...
If only I could escape this winter!
If only the wind would let me be!

* * *

შენ ისე ღრმა ხარ, ქართულო ცაო,
შენ ისე ღრმა ხარ...
სამკვიდრო შენს ქვეშ მტრად შემოსულმა
ვერაფინ ნახა:
ვერცა ოსმალომ, ვერცა მონღოლმა
და ვერცა სპარსმა...

შენი დიდების მომღერალია
ოშკი და ზარზმა,
ბებერი ტაო...
შენ ისე ღრმა ხარ, ისე ფაქიზი,
ქართულო ცაო...

1945

Anna Kalandadze**YOU ARE SO DEEP, GEORGIAN SKY**

You are so deep, Georgian sky,
You are so very deep...
No enemies who breached your borders
Found sanctuary on your land:
Neither Persian nor Mongol
Nor Ottoman

To your glorious tribute
Praise Zarzma¹ and Oshki²
And ancient Tao...
You are so deep, so very delicate,
My Georgian sky...

NOTES:

¹ *The Zarzma Monastery of Transfiguration is a medieval Orthodox Christian monastery located at the village of Zarzma in the Samtskhe-Javakheti region of southwest Georgia.*

² *Oshki is a monastery from the second half of the tenth century located in the historically Georgian province of Tao, now in North-eastern Turkey.*